

in = Verslagen en Mededelingen van De Lecepouw
1, 1959

D-36

A. VIAENE

KERKGERAAD EN KEUKENTIN
VAN HET SIOENKLOOSTER TE KORTRIJK
1521 - 1540

Bij het overlijden van pater Olivier Minnaert in 1521 werd een staat van goed van het Sioenklooster opgemaakt.

Pater Minnaert was een Windesheimer regulier uit het klooster van Deinze. Nagenoeg 25 jaar had hij als biechtvader en rector het Kortrijkse klooster bestuurd: vijftientig belangrijke jaren, die aan de materiële en geestelijke inrichting van de gemeenschap een ander uitzicht hadden gegeven (1).

De opvolger van pater Minnaert was een ordegenoot uit het klooster van Oignies, pater Christiaan, die zijn Waalse bijnaam Langele na een paar jaar overzet in de Dietse vorm Dinghele. Het rectoraat van pater Christiaan duurde niet meer dan vier jaar.

Van 1525 tot 1572 — gedurende 46 volle jaren — werd het rectoraat bediend door pater Jan Vinck, eveneens uit het klooster van Oignies (congregatie van Windesheim). Onder zijn prioraat — van 1526 af verschijnt Jan Vinck als rector en prior van het klooster — overleed de verdienstelijke mater van Sioen, Cordula de Lalaing (2). Bij haar dood op 2 november 1540, werd weer een staat van goed opgemaakt.

Uit deze twee staten van goed volgt hier de inventaris van het kerkzilver en de kerkparamenten (3).

Onder het bestuur van pater Jan Vinck en mater Cordula de Lalaing heeft het klooster een belangrijke evolutie doorgemaakt, vooral op het gebied van het handwerk: weverij, naaiwerk, borduurwerk. Kregen de paramenten in 1521 nog geen plaats in de inventaris, twintig jaar later hebben zij een plaats veroverd naast het kerkzilver. De opgegeven para-

(1) Zie daarover onze bijdrage: Het Sioenklooster te Kortrijk. *Biekerf* LIX (1958). 257-264.

(2) Over prior Jan Vink zie de studie van J. DE CUYPER, Oude grafzerken van priors van het voormalige klooster van Sion te Kortrijk. (Album English). *Brugge*. 1952, p. 33. 39.

(3) De staten van goed komen voor in de onuitgegeven rekeningen 1521-1552 (f. 2 en 296) van het Sioenklooster (archief van de familie J. van Ruymbeke, voorheen te Oedelem).

menten en behangsels zijn blijkbaar een aanwinst die met de vernieuwing van het handwerk is samengegaan. Geen aangekochte stukken, doch werk van eigen handen. Uit de schatting van de paramenten die in de inventaris « te ghelede gheslegghen ende geestymeert » worden, mag men de bevestiging afleiden dat het fijne handwerk in het Sioenklooster een hoog peil had bereikt (1).

De inventaris van 1521 vermeldt een « selveren monstrancie » tussen het kleiner zilverwerk van het klooster. In 1525 werd de grote vergulde monstrans vervaardigd die als eerste nummer in de inventaris van 1540 voorkomt. De rekening over het jaar 1525 (f. 79^v) heeft daarover de volgende uitgavepost :

« Item verleit voer onse monstrancie die wy te Ghent hebben doen makin van fynen selvere de welke weecht 69 ½ onsen, waer af wy hem ghelevert hebben 46 ½ onsen, ende tsurplus te weten 13 onsen selvers heeft ons ghelevert den meester des weres ten 5 sc. 6 d. gr. donse.

Ende voer vatsoen haddi 20 gr. vander onse.

Ende om dese monstrancie te verguldene leverden wy hem 6 ½ gouden ten 4 lb. 4 sc. par. tstic met noch 10 sc. die hy voer tvergulden hadde alleene ;

noch eenen gouden ducuet voer de cristalinen pype met noch 30 gr. die wy de werclieden gaven te verdrinckin.

Bedraecht alt tsamen deen metten anderen van verleiden ghelde boven tselver dat wy an ons selven hadden de somme van 15 ponden 9 sc. groten ».

De inventaris van 1521 vermeldt geen tinwerk, in die van 1540 prijkt een overvloed van tinnegoed : een totaal gewicht van 1555 pond tinwerk — waarvan 1482 pond fijn tin — voor een waarde die met nagenoeg een zevende van de globale waarde van het geïnventariseerde meubilair overeenstemt. Ook hierin komt de nieuwe welvaart van het klooster tot uiting : de zusters van Sioen hadden in de voorspoedige jaren 1521-1540 de middelen verzameld om houten keukengerei en aardewerk te vervangen door tinwerk en zich aldus op het peil van de gegoede burgerij in te richten.

A. VIAENE.

Inventaris van 1521.

Staet van goede bevonden int clooster van Syon ten overlidene van pater Olivier Mynnaert saligher memorie, de welke overleet deser weert den 27sten dach van april 1521.

Item al voren god ter eeren so wasser bevonden in suveren gelde de somme van 604 lb. 10 sc. gr.

Item noch wasser bevonden in selverwerke :

6 croesen met vergulden voeten,
6 croesen met selveren voeten,
noch 6 ghedraeide croesen sonder voeten,
eenen fonteynpot,
eenen selveren lepele, ende noch een cleen lepelkin.

Dit weghende alte samen als hier onder in de somme gheteekent es.

Item noch esser bevonden in de kerke :

al voren de seborie vanden helighen sacramente te sommeghen steden vergult,

noch drie cleen selveren vaetkints elc met drie selveren voetkints,
4 selveren ampullen,
twee vergulde kilten,
een vergulde paesbert te weten selveren vergult,
noch een mynder selveren paesbert,
een selveren monstrancie,
een selveren plateel,
2 selveren scalen ende 2 selveren lepels.

Somme van al onsen selverwerke van desen twee voerscreven partseelen, uutghenomen beede de kylcten, de seborie ende de monstransie wecht al te samen deen met den anderen 161 onsen.

Item dit selver wert ghepresen voor 5 sc. gr. donse, bedraect 40 lb. 5 sc. gr. Ende men scat de seborie ende beede de kilten an den cant van 20 lb. gr. Comt tsamen 60 lb. 5 sc. gr.

(1) Over het handwerk in het Sioenklooster, zie onze studie in *Bickorf* LX (1959), 289-300.

II.
Inventaris van 1540.

Item daer was bevonden ten overlydene van onser eerweerdegher mater in ghereede pennynghen de somme van 40 ponden groten.

Item noch wasser bevonden in selveren juweelen een monstrancie vanden helegghen sakermete van fynen selvere weghende 8 marck ende 5 onsen. Item elc marck es van 8 onsen dees monstrancie es weert 28 lb. 4 sc. 4 d. gr.

Item een selveren beelde van sente Katheline weghende in selveren 5 marck ende 5 onsen ende es weert 19 lb. 10 sc. 10 d. gr.

Item eenen kelet waer af de croes es selveren vergult ende den voet metten selveren pateenkin es koper vergult ende es weert de somme van 34 sc. gr.

Item een syborie vanden helegghen sacramente weghende 2 marck ende 6 onsen.

Item 2 keelcten waer af de meeste wouch 3 marck selvere ende den anderen wouch een marck ende 6 onsen.

Item 2 paer selveren appullen waer af de meeste wegghen een marck en halve ende een onse, ende dander wegghen 6 onsen.

Noch 2 paesberden weghende tsamen een marck en halven.

Item een selveren platteel weghende een marck ende vier onsen en halven, 2 selveren scalen weghende met 2 selveren lepels een marck en halven ende 2 onsen, met noch een selveren copkin weghende een marck.

Item al dit voornoemde selver sonder de monstrancie, Ste Katheline ende den eenen keelct hebben wy gheestimeert als ghebrokin selver te 5 sc. gr. donse, bedraecht tsamen tsonder t'fatsoen de somme van 30 lb. 15 sc. gr.

Item noch wasser bevonden een swart fluweelen ornament met gouden sterren,

een roet damast ornament,
een wit damast ornament,
ende een ghelue syde ornament.

Noch een blau fluweelen casule, een roe damasten casule ende een groen ossette (5) casule, dit al te ghelde gheslegghen en gheestimeert 83 lb. 10 sc. gr.

(5) Ossette (al. orset) : een soort van zijde.

Item noch wasser bevonden een gouden lakin outaercleet, een wit damasten outaercleet, een groen syden outaercleet ghebordduurt met scoenen blommen, een roet cameloten (6) outaercleet met noch 2 outaercleeren van tapytsen werke (7),

noch 5 outaer[cleeren] voer de cleen autaren, dit al gheestimeert bedraecht tsamen 22 lb. 2 sc. 8 d. gr.

Item noch wasser bevonden 2 witten syden gordynen ende 2 groen syden gordynen ghepresen voor 5 lb. 4 sc. gr.

Item 2 tapytsen cleeren, 14 tapytsen cussens ende 6 bewrochte cussens ghepresen 2 lb. 10 sc. gr.

Item 7 outaerdwalen totten hoegghen outaer ende 8 outaerdwalen tot beede de cleen outaren voor 2 lb. gr.

Item 1482 pont fyn tyn te 6 gr. tpont ende 75 pont cuer (8) te 4 1/2 gr. tpont. Comt tsamen deen metten anderen de somme van 36 lb. 7 sc. 7 1/2 gr.

Item noch wasser bevonden in eerweerc (9) voer 18 lb. gr.

Somme van al dit voerscreven bedraecht 288 lb. 18 sc. 5 1/2 gr.

(6) Camelot : kostbare stof (in de 16e eeuw : mengeling van wol en satijn).

(7) Tapyts were : naaldwerk, tapisserie à l'aiguille.

(8) Cuer : keurtin, wegens legering van mindere waarde dan fijn tin.

(9) Eerwerc : koperwerk.